

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

SO Mytyschool

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening s(b)o: Mytylschool Tilburg

Datum bezoek : 12 november 2015

In opdracht van : Plein013

Rapporteur: drs. Jeroen Schuitert

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt onderwijsondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer een reguliere school voor basisonderwijs tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Zowel voor de s(b)o-school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de onderwijsondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de onderwijsondersteuning verder aan te passen aan de mogelijk veranderende behoefte van het netwerk van scholen waar het s(b)o toe behoort.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015/2016, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Wanneer we het eerste domein voor uw school in kaart brengen, hanteren we een indeling die past bij het onderscheid tussen scholen voor wat betreft hun doelgroep: s(b)o-scholen variëren van *doelgroepschool* voor een smalle doelgroep, tot *integratieve school* voor brede ondersteuning van (leerlingen in) reguliere scholen.

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

De doelgroepenschool is *aanbodgericht*. De voorziening richt zich op een specifieke doelgroep zoals leerlingen met een lichamelijk beperking, een verstandelijke beperking, langdurig zieken etc.. Kenmerkende uitgangspunten en opvattingen bij een doelgroepenbenadering:

- de doelgroep heeft betrekkelijk uniforme onderwijsbehoeften;
- leren in homogene groepen van leerlingen met de betreffende onderwijsbehoeften heeft de voorkeur;
- de expertise die de doelgroep nodig heeft, vraagt een omgeving van een specialistische voorziening.

De integratieve school is *vraaggestuurd*. De voorzieningen worden in aanvulling op de mogelijkheden van de reguliere scholen ingezet. Er zijn meerdere specialismen binnen deze school beschikbaar en de school is in staat om haar voorzieningen als het ware om de reguliere scholen heen te brengen.

Kenmerkende uitgangspunten bij een integratieve benadering:

- de onderwijsbehoeften van leerlingen worden niet geordend naar medische en/of psychologische kenmerken, maar naar onderwijsbehoeften, ingedeeld op vijf velden;
- leren in heterogene groepen van leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften heeft de voorkeur;
- de inzet van de expertise die sommige leerlingen nodig hebben heeft een meerwaarde ook voor leerlingen die een dergelijke behoefte niet zo specifiek hebben.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) voor leerlingen buiten de primaire doelgroep van de school heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode of de vaste benadering als leidraad hanteren. Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept volledig afstemmen op de leerlingen die op dat moment de groep vormen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties (leermogelijkheden)
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: *dh. Olaf Corten (teamleider), dh. Ad de Vroom (GZ-psycholoog), mw. Lieke Hendriks (IB), mw. Margie Engel (IB), mw. Marcia de Bresser (leerkracht), mw. Marion Gilles (smw), mw. Wendy Horsten (ouder).*
- observaties bij vijf lessen uit de verschillende stromen: *B 7-8 Gym, EMB 2 Bloktijd, D 3-5 Instructie en verwerking, Kleuters 1-2a OOE, C 7 Crea.*
- een teamgesprek - aanwezig was: *een deel van het team.*

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende (ingewikkelde) onderwijsbehoeften.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage 1: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Korte impressie van de school

Mytyschool Tilburg is een scholengemeenschap voor speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs en biedt onderwijs, zorg en begeleiding aan leerlingen van 3 tot 20 jaar die vanwege een functionele beperking behoefte hebben aan specialistische ondersteuning bij het doorlopen van hun onderwijsloopbaan. De school biedt onderwijs, zorg en begeleiding aan leerlingen met een functionele beperking in de breedste zin; waaronder leerlingen met ernstig meervoudige beperkingen, leerlingen met lichamelijke handicaps, langdurig zieke leerlingen, leerlingen met epilepsie, leerlingen met visuele en auditieve beperkingen, leerlingen met een (ernstige) verstandelijke beperking. Men werkt regionaal samen met in totaal 10 samenwerkingsverbanden. Er zijn veel verschillende niveaus van leren van de leerlingen en de school heeft daarop het onderwijs georganiseerd in vier leerstromen: A = EMB, B = ZMLK, C = MLK, D = SO. Daarnaast is er een indeling op basis van leeftijd in een SO (Basis genoemd) en een VSO-afdeling (Voortgezet genoemd). Er zijn veel mogelijkheden voor op- of afstroom tussen de vier stromen. De Ambulante Begeleiders (AB-ers) die voorheen functioneerden vanuit de Dienst Ambulante Begeleiding, zijn gedetacheerd naar Plein013 en worden als consultants ingezet. Een aantal van de AB-ers is nog aan de school verbonden voor ambulante begeleiding van de andere samenwerkingsverbanden. In schema ziet de onderwijsorganisatie er als volgt uit:

Onderwijsorganisatie Mytyschool Tilburg					
Dienst ambulante begeleiding voor andere swv-en dan Plein013		Leerlijn A + B basis		Leerlijn C + D basis	
	3 – 7 jaar	A + B basis EMB/ZMLK		C + D basis MLK/SO	
		↓	↓	↓	
	7 – 12/13 jaar	A basis EMB	B basis ZMLK	C basis MLK	D basis SO
		↓	↓	↓	↓
	13 – 16/20 jaar	Toeleiding dagbesteding Inclusief VSO-EMB Oriëntatie Transitie		Toeleiding arbeid Oriëntatie Beroepsgericht Transitie	VMBO Basisjaren Examengericht PTA en extranet babl-kabl-tl
		Leerstroom 1-2-3 TD		Leerstroom 4-5-6 TA	Leerstroom 7-8-9 VS

Op teldatum 01-10-2015 waren er voor de gehele school 305 leerlingen ingeschreven, verdeel over 34 groepen. Het SO heeft 148 leerlingen, verdeeld over 16 groepen (4x EMB, 2x Kleuters, 2x B, 5x C, 3x D). Vergeleken met twee jaar geleden is er sprake van enige terugloop van leerlingaantallen, namelijk van 323 naar 305 leerlingen, en voor het SO van 158 naar 148. De school ziet twee trends met betrekking tot de leerlingenpopulatie:

- er is sprake van verdichtingsproblematiek (co-morbiditeit) met name in de D-stroom;
- het aantal leerlingen voor de EMB stroom groeit.

De school kent een intensieve samenwerking met het Revalidatiecentrum Leypark. Het onderwijsprogramma kenmerkt zich daardoor als een mix van onderwijs en therapie. Soms is zelfs de medische hulpvraag leidend. Alle leerlingen hebben multiple problematiek. De leerlingen met enkelvoudige problematieken worden veelal met ambulante begeleiding opgevangen in het reguliere onderwijs.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevraagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school

- ☐ sterk homogeen, passend bij het beeld van een *smalle doelgroepschool*
- ☒ matig heterogeen, passend bij het beeld van een *brede doelgroepschool*
- ☐ matig heterogeen met integratieve elementen, passend bij het beeld van een *hybride doelgroepschool*
- ☒ sterk heterogeen, passend bij het beeld van een *integratieve school*

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van Mytyschool Tilburg weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de (les)methode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

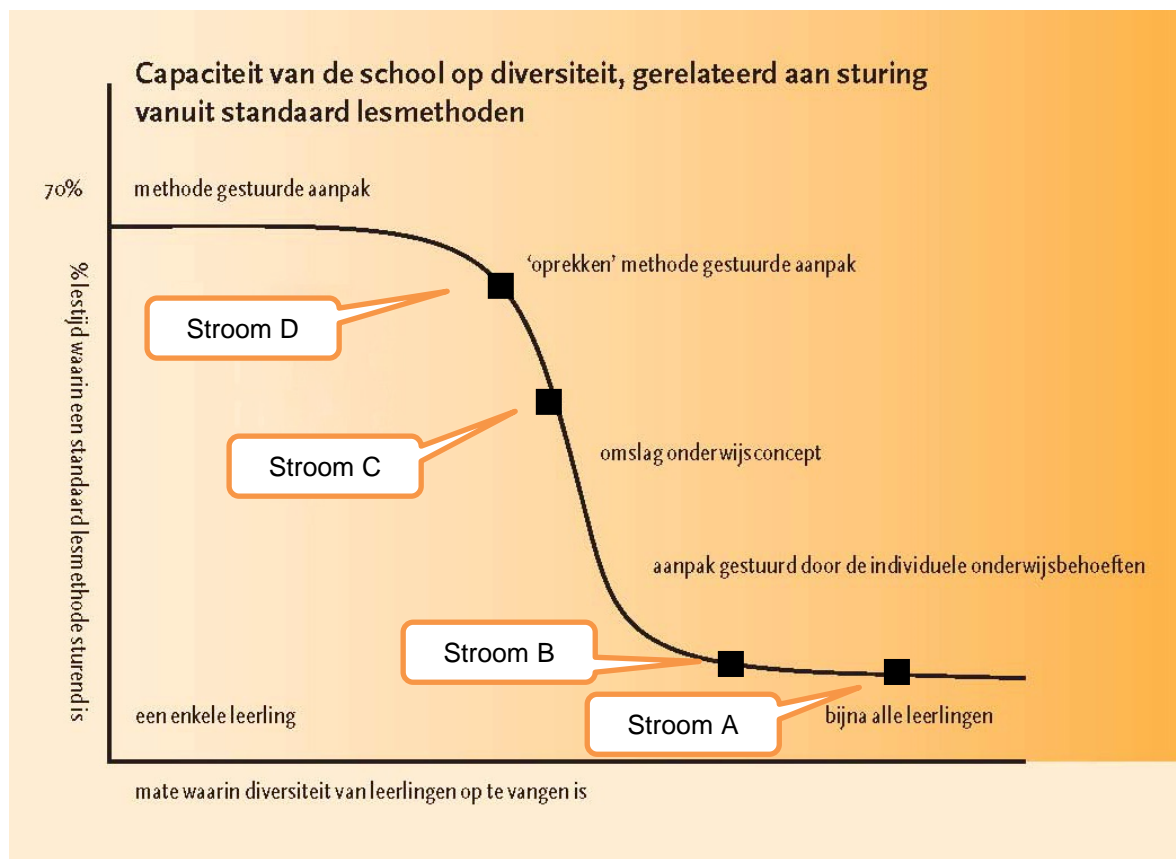
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methodegestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school leerlingen onderwijs wil kunnen bieden die onderling sterker verschillen in hun onderwijsbehoeften.
- De leerlingenpopulatie van de school door oorzaken van buitenaf steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Mytyschool Tilburg bevindt zich op verschillende posities:

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die *binnen een groep*

- ☐ eenzelfde vorm van onderwijs biedt aan leerlingen
- ☐ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen
- ☒ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen
 - ☒ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☒ extra 'handen' in de klas
- ☒ onderwijsmaterialen
- ☒ de ruimtelijke omgeving
- ☒ specialistische expertise
- ☒ contacten met externe relaties

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

- ☒ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig
- ☐ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☒ intensief, in een stevig netwerk met veel partners
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere
- ☐ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere
- ☐ beperkt

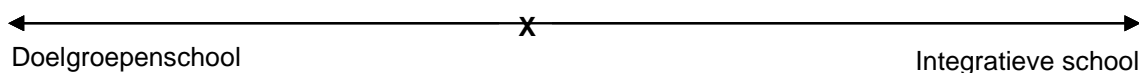
Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie (1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Geschetst op een continuüm tussen doelgroepschool en integratieve school kan de positie van Mytyschool Tilburg als volgt geplaatst worden:

Gekenmerkt naar prototypes voor ondersteuningsprofielen in het regulier onderwijs is Mytyschool Tilburg het best te typeren als volgt:

	Netwerkschool	Smalle ondersteunings-school	Brede ondersteunings-school	Inclusieve school
Onderwijsconcept			x	
Onderwijsvoorzieningen:				
1. Handen in de klas				x
2. Materialen				x
3. Ruimtelijke omgeving				x
4. Expertise				x
5. Relaties				x

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

De ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen varieert sterk: van 12-24 maanden tot normale begaafdheid. Alle leerlingen hebben een lichamelijke handicap, langdurige ziekte, cognitieve beperking of een meervoudig complexe handicap. De schoolpopulatie is zeer divers ten aanzien van fysieke beperkingen en medische problemen. Alle leerlingen hebben (zeer) speciale ondersteuningsbehoeften. In toenemende mate zijn er leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften rond gedrag. Dit kan gerelateerd zijn aan de fysieke handicap, maar ook bijkomende psychische stoornissen worden regelmatig gesignaleerd. Het gaat hierbij om grote aantallen leerlingen. De culturele achtergrond van de leerlingen is gemixt en divers met veel verschillende nationaliteiten. Bij de EMB stroom zijn in verhouding meer leerlingen van allochtone afkomst. De leerlingenpopulatie vormt een evenwichtige representatie van de samenleving.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.
Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

Mytyschool Tilburg heeft het onderwijsaanbod vormgegeven op basis van individuele ontwikkelingsperspectieven en vier leerstromen (A, B, C, D) voor het uitstroomperspectief. Voor elke leerstroom zijn de daarbij behorende leerlijnen uitgewerkt. Hiermee is de onderwijsorganisatie, de onderwijsinhoud, de leerlingenorganisatie en de leerlingeninhoud beschreven in formats, werkwijzen, doelen, materialen, systematiek, toetsen en dergelijke. Het

'wat' in termen van doelen en aanbod staat gedigitaliseerd op Intranet. Dit is eerder richtinggevend dan een norm. De groepsleerkracht bepaalt samen met de intern begeleider het 'hoe'. Hier wordt dan ook de differentiatie per leerling bepaald. In de C-D-stromen doet men een beroep op zelfstandig werken, waarbij er wordt gedifferentieerd in de verwerking en instructie (door herhaalde en verlengde instructie). Dit verschilt overigens per leerkracht, i.c. aangepast aan de mogelijkheden van de leerlingen. In de A-B stromen is er meer sprake van zelf ontdekken, maar dit is wel geleid door de leerkracht. Men sluit aan bij wat werkt. In alle stromen leert men de leerlingen hoe en waar de benodigde kennis te zoeken, gericht op het aanreiken van handvatten voor wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. De nadruk ligt op de toepassing in de praktijk. De mogelijkheden daarvoor verschilt per leerling. In de C-D-stromen ligt de nadruk meer op klassikaal leren met individuele aanpassingen, waarbij er incidenteel wordt gewerkt met coöperatieve werkvormen. In de A-B stromen is er sprake van individueel leren en het werken in groepjes. Men zet daarbij in op vergroting van de autonomie van de leerling en aansluiting bij de interesses van de leerling. In de C-D stromen stuurt de leerkracht op didactisch niveau vanuit organisatorisch perspectief en vanuit de lesmethode. Binnen de school zijn er veel mogelijkheden voor individuele aanpassingen. Zo is er een ontspanningsruimte (snoezelruimte) en kan er in hoeken worden gewerkt. Per leerling wordt bekeken wat de meest effectieve wijze voor een aanbod is, met betrokkenheid van de ouders. Dat kan zijn visueel, auditief, met gebruik van het gebarenalfabet, picto's, gebarenondersteunde communicatie, enzovoort. Hierdoor differentieert de school op de verschillende leerstijlen van de leerlingen, hetgeen is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school. Tijdens de lesobservaties viel op dat er verschillen zijn in de lesstijl van de groepsleerkrachten. Hun stijl en woordgebruik stemmen ze af op het aanspreekniveau van de leerling.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Uit de lesbezoeken is gebleken dat er veel mogelijkheid voor de leerlingen bestaat om te worden afgeleid van zijn/haar taak en dat gaat ten nadele van het leerrendement. Het team kan zich buigen over de vraag op welke wijze de storing van de lessituatie tot een minimum kan worden beperkt en hoe het aantal prikkels kan worden teruggebracht. Hierdoor kan het leerrendement worden verhoogd.

Het team kan de leerling in de D-stroom een sterkere positie geven ten aanzien van het eigen leerproces. Dit kan bijvoorbeeld door het invoeren van coachgesprekken met de leerlingen waarbij er *met* de leerling wordt gepraat en niet *over* de leerling. Dit kan leiden tot het meer inspelen op de leerstijl en voorkeuren van de leerling.

Het team kan de discussie aangaan of en hoe de leerling verantwoordelijkheid moet/kan gaan dragen voor de beoordeling van de eigen prestaties, meer dan momenteel het geval is. Met name in de D-stroom is hiervoor gelegenheid.

Expertise over de aanpak van externaliserend gedrag, al dan niet voortkomend uit autisme spectrum stoornissen, kan worden verdiept door scholing en consultatie bij SO voorzieningen, zoals SO De Keyzer en SBO Westerwel.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

- De school heeft kleine klassen (gemiddeld 9 leerlingen per klas), structureel meer dan 7 uur extra handen per klas per week door inzet van onderwijsassistenten en andere specialisten.
- Op school zijn er veel specifieke onderwijsmaterialen beschikbaar voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften voor didactische kenmerken op allerlei gebied en specifieke materialen voor pedagogische/psychologische kenmerken. De lijn wordt gehanteerd dat als een leerling een specifiek materiaal echt nodig heeft, dit wordt aangeschaft.
- Voor de ruimtelijke omgeving heeft de school extra ruimtes voor didactische begeleiding (handenarbeidlokaal/atelier, technieklokaal, een keuken, schooltuin), extra ruimtes voor bewegingsbehoeften (rolstoeltoegankelijkheid, speel-/gymlokaal, zwembad, extra grootte van de gang en de lokalen, een speelplein met extra kwaliteit) en extra ruimtes voor verzorging/rust (revalidatie- en therapieruimte, rustruimte, time-out ruimte, snoezelruimte).
- Specialistische expertise op hbo/vwo-niveau is aanwezig voor visuele en auditieve beperkingen, spraak/taalbelemmeringen, cognitieve beperkingen, motorische beperkingen, ASS, AD(H)D, angst- en hechtingsstoornissen en andere psychische problemen, gedragsproblemen, dyslexie en onderwijsachterstanden andere culturen. Buiten de school is expertise snel toegankelijk.
- De school werkt regelmatig tot vaak samen met de SMW, GGD, MEE, MKD, KDC, kinderziekenhuis, revalidatiecentrum, gemeentelijke ketenzorg.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

Alle leerlingen hebben een OPP met IVO-velden. De EMB-stroom gebruikt de Vijfwijzer. Twee maal per jaar zijn er CvB-besprekingen met de groepsleerkracht, de intern begeleider, revalidatiearts en de psycholoog. Hier wordt bekeken hoe de leerling zich ontwikkelt gezien het ontwikkelingsperspectief en of de leerstroom en het uitstroomperspectief nog passend zijn. Dit kan betekenen dat een leerling naar een andere stroom gaat, of dat de leerling delen van het programma in een andere stroom gaat volgen. Ook binnen de stromen zijn veel mogelijkheden voor wisseling, omdat binnen de groepen en de stromen wordt gewerkt met niveaugroepen. Naast de groepsbesprekingen zijn er leerlingenbesprekingen met alle betrokken onderwijsprofessionals en therapie-professionals. Naast de groepsbesprekingen zijn er kindrapportages (K-rap) voor revalidatiekinderen.

De school kent twee kruismomenten: aan het eind van de kleuterperiode en aan het eind van de Basisperiode. Dit is een officieel moment voor bepaling of de leerling nog in de juiste leerstroom zit. Twee maal per jaar wordt er getoetst met de CITO tussentoetsen en eindtoets. Voor de B-stroom wordt hiervoor gebruik gemaakt van de Cito ZML. Daarnaast worden methodegebonden toetsen gebruikt en wordt er gebruik gemaakt van de CED-leerlijnen en de Plancius leerlijnen voor de EMB doelgroep.

In de school zijn schoolverpleegkundigen aanwezig die verantwoordelijk zijn voor medische noodprotocollen. Tevens worden onder hun verantwoordelijkheid medische handelingen uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld sondevoeding.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.
Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De meeste leerlingen worden aangemeld vanuit een MKD, KDC met een therapeutische kindergroep en dergelijke. De IB-er van de school heeft veel contact met deze voorzieningen. De samenwerking met de reguliere basisscholen binnen Plein013 is gericht op de leerling informatieoverdracht via de IB-ers. De vroegere AB-ers zijn nu deels consultants. Er is weinig contact tussen deze consultants en de Mytyschool. Soms is er overleg of zijn er vragen omtrent informatie. De IB-ers nemen deel aan het IB-netwerk van Plein013. Er is veel contact met het loket in verband met de TLV's, onder meer door de inzet van een consultant vanuit Plein013 die inhoudelijk en administratief ondersteunt bij de TLV-aanvragen. Incidenteel is er contact met de andere diensten, zoals de NT2.

Er is veel contact met SO De Keyzer en de SBO's over de plaatsing van leerlingen in het kader van voorwerk voor de TLV en loket. Soms is dit op initiatief van Plein013. Deze organiseert dan een afstemmingsoverleg tussen SO en SBO. Dit gebeurt ongeveer 2 à 3 keer per jaar.

De afdeling EMB wil meer samenwerking met Amarant in verband met de dagbesteding. De school onderzoekt of vormen van symbiose onderwijs een meerwaarde kunnen hebben. Men heeft geen ambitie voor 'satellietklasjes', omdat men eerder gelooft in een sterk toegerust centrum met veel voorzieningen.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Er is een teamgesprek gevoerd aan de hand van stellingen. Deze zijn bewust ambigu geformuleerd om de discussie op te roepen. Collega's hebben op persoonlijke titel hun mening gegeven en deze uitlatingen hoeven niet automatisch overeen te stemmen met het schoolbeleid. In het volgende overzicht is de wegging van de argumenten op basis van consensus door de aanwezige collega's weergegeven.

Rangorde	Team SO Mytyschool Tilburg
<p>sterk argument of belangrijk</p> <p>zwak argument of minder belangrijk</p>	5 De veiligheid in de groep wordt in hoge mate bepaald door leerkrachtvaardigheden.
	7 Door de methodesturing in het onderwijs creëren wij 'buitenbeentjes'.
	9 Liever arrangementen op aparte leslocaties, dan arrangementen in de reguliere klas.
	11 Dankzij Passend Onderwijs worden leerkrachten nog deskundiger.
	3 Veel 'zorg' leerlingen op een school schrikt ouders af – dat is geen goede PR.
	4 Door Passend Onderwijs krijgt de 'gewone' leerling te weinig aandacht.
	12 Aanmelding is een ding: een leerling kan de school veel geld gaan kosten.
	10 Hoe homogener de groep, des te beter de leerprestaties.
	1 De reistijd voor een leerling mag niet meer zijn dan een half uur heen en een half uur terug
	2 Ik merk niet zoveel van Passend Onderwijs.
	6 Liever klassenverkleining dan extra handen.
	8 Ouders hebben geen verstand van onderwijs en daarom kan de school beter bepalen wat een passend onderwijsaanbod is.

Toelichting

De stellingen 5, 7, 9, 11, 3 waren volgens de aanwezige medewerkers het meest relevant. Voor de andere stellingen wil men geen rangorde aanbrengen.

De veiligheid in de groep ligt volgens de medewerkers in handen van de leerkracht en andere begeleiders. Men is het eens met de stelling dat methodesturing leidt tot leerlingen die niet mee kunnen komen in het tempo, of juist sneller kunnen en moeten wachten op de rest. Daarom hanteert men binnen de school de lesmethoden losjes. Het organiseren van specialistische voorzieningen en daarbij behorende expertise is het meest efficiënt als dit op aparte en centrale locaties geschiedt. De ster-groep was een voorbeeld van een aparte leslocatie in een reguliere setting. Het risico van opvallen en een buitenbeentje zijn, hoeft niet altijd negatief uit te pakken, maar kan ook een kans zijn. Sommigen van de aanwezigen vragen zich af: "Waarom alles op dezelfde wijze organiseren als de laatste decennia?" Door Passend Onderwijs worden leerkrachten geconfronteerd met andere hulpvragen van leerlingen en door ervaring kan je daarvan leren. Basisschool leerkrachten hebben ook door de AB deskundigheid opgedaan. De indruk is dat leerkrachten in het regulier onderwijs tegenwoordig beter signaleren wat de behoeften van leerlingen zijn. Een school en team moet wel bereidheid hebben om te willen investeren in deze deskundigheid. Het is volgens de aanwezigen mogelijk dat veel zorgleerlingen op een school de beeldvorming negatief kan beïnvloeden en dat de 'gewone' leerling aandacht te kort krijgt. Het ligt echter aan veel criteria, zoals de samenstelling van de klas, de expertise van de leerkracht en het soort gedrag van de leerling. In negatieve zin merken de aanwezige collega's veel van Passend Onderwijs. Met name door de dalende leerlingenaantallen, vooral in de D stroom, waardoor het ontwikkelingsniveau zakt. De toename van EMB leerlingen vraagt meer ondersteuning en dat gaat ten koste van de andere stromen.

Bijlage 1: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

Kenmerken van de doelgroep:

Aard van de beperkingen:

De ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen varieert sterk: van 12-24 maanden tot normale begaafdheid. Alle leerlingen hebben een lichamelijke handicap, langdurige ziekte, cognitieve beperking of een meervoudig complexe handicap. De schoolpopulatie is zeer divers ten aanzien van fysieke beperkingen en medische problemen, zoals lopen – niet lopen, praten – niet praten, epilepsie, chronische vermoeidheid en zeer beperkte belastbaarheid, ASS, enzovoort. De schoolleiding signaleert een toename van het aantal beperkingen per leerling, wat terugplaatsing naar het regulier onderwijs bemoeilijkt.

Typerende onderwijsbehoeften:

Alle leerlingen hebben (zeer) speciale ondersteuningsbehoeften. In toenemende mate zijn er leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften rond gedrag. Dit kan gerelateerd zijn aan de fysieke handicap, maar ook bijkomende psychische stoornissen worden regelmatig gesignaleerd. Het gaat hierbij om grote aantallen leerlingen, waarbij de leerlingen met extreme problemen voor het schoolteam moeilijk hanteerbaar zijn.

Instroomprofielen op grond van intelligentie/ontwikkelingsleeftijd:

Leerlingen met externaliserende gedragsproblemen zijn moeilijk te combineren met de kwetsbaarheid en geringe weerbaarheid van de andere leerlingen. Deze leerlingen worden eventueel verwezen naar SO De Keyzer of SBO Westerwel. Zoals gezegd zijn er grote verschillen in de niveaus van leren. De school hanteert geen ondergrens.

EMB:

Voor leerlingen die ernstig meervoudig zijn beperkt (EMB) geldt globaal een ontwikkelingsleeftijd van 12-24 maanden.

Kleuters:

Kleuteronderwijs wordt geboden aan leerlingen van ongeveer 4 tot 6 jaar. Tijdens deze periode wordt in principe nog geen expliciet onderscheid gemaakt in niveaus. De kleuterperiode wordt gezien als een ontwikkelings- en observatieperiode om de leerlingen daarna in de best passende leerlijn in te laten stromen.

SO-B:

De leerlijn SO-B is voor leerlingen met een motorische/medische problematiek en een matige tot lichte verstandelijke beperking en/of eventueel een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke of functionele beperkingen, waardoor ze in sociale redzaamheid beperkt zijn.

SO-C:

De leerlijn SO-C is voor leerlingen met motorische/medische problematiek, een lichte verstandelijke beperking tot lage begaafdheid en eventueel een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke of functionele beperkingen en/of eventueel in combinatie met moeilijk te reguleren gedragsproblematieken.

SO-D:

De leerlijn SO-D is voor leerlingen met een motorische/medische problematiek en een lage tot gemiddelde begaafdheid en eventueel een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe functionele beperkingen eventueel in combinatie met moeilijk te reguleren gedragsproblematiek als gevolg van psychiatrische stoornissen en/of leerproblemen, waarbij ze binnen hun ontwikkelingsgrenzen een aangepast programma kunnen volgen gericht op de eindtermen van het primair onderwijs.

Hiermee is de spreiding van de leerniveaus over de gehele school gezien heterogeen.

Instroom	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Vanuit huis	16	14	13	15
Basisonderwijs	13	12	16	8
SO cat 1				
SO cat 2		2	1	1
SO cat 3	2	1	3	
Anders, namelijk: Buitenland				1
Uitstroom	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Terugplaatsingen bao	2		2	5
Praktijkonderwijs		1		
LWOO				
VMBO	1	2	7	5
HAVO-VWO-Gym				
VSO cat. 1	1	1	1	5
VSO cat. 2		1	10	10
VSO cat. 3			11	2
ROC				
Geen onderwijs	2	1	2	

Verwijzingen	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
verwijzingen sbo ³	1	1	5	1
verwijzingen so ⁴ cat 1			2	
verwijzingen so cat 2				2
verwijzingen so cat 3			2	

³ sbo= speciaal basisonderwijs

⁴ so=speciaal onderwijs

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- ☐ weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
- ☐ laag
- ☐ gemiddeld
- ☐ hoog
- ☒ matig
- ☐ sterk

Toelichting

Het opleidingsniveau van ouders en de sociaaleconomische achtergrond is divers en daarmee vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde.

- *thuis taal:*

- ☐ weinig
- ☒ matig
- ☐ sterk

toelichting

In toenemende mate is er sprake van leerlingen met een allochtone achtergrond, waarbij thuis niet de Nederlandse taal wordt gesproken, maar ook geen schoolervaring hebben.

- *culturele achtergrond*

- ☐ weinig
- ☒ matig
- ☐ sterk

Toelichting

De culturele achtergrond van de leerlingen is gemixt en divers met veel verschillende nationaliteiten. Bij de EMB-stroom zijn in verhouding meer leerlingen van allochtone afkomst. De leerlingenpopulatie vormt een evenwichtige representatie van de samenleving. In het SO zijn er 16 Cumi leerlingen. Dat is 11% van de leerlingenpopulatie en dat komt redelijk overeen met het landelijk gemiddelde van 12,8%.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.⁵:

- *niveau van leren*

- ☐ weinig
- ☐ matig
- ☒ sterk

toelichting

Er zijn grote verschillen in de niveaus van leren. De school hanteert geen ondergrens. Voor leerlingen die ernstig meervoudig zijn beperkt (EMB) geldt globaal een ontwikkelingsleeftijd van 12-24 maanden. De school wil bij voorkeur niet de nadruk leggen op IQ-scores van leerlingen. Om toch een indicatie te geven ter vergelijking met andere doelgroepen, geldt globaal het volgende. Voor leerlingen binnen Basis B geldt een IQ tot 55. Leerlingen met een IQ tussen 55 en 70/75 worden geplaatst in Basis C. Leerlingen met een gemiddelde of hogere intelligentie worden geplaatst in Basis D en stromen uit naar het reguliere voortgezet onderwijs. Hiermee is de spreiding van de leerniveaus over de gehele school gezien heterogeen.

⁵ Om voor het overzicht over het samenwerkingsverband maximale vergelijkbaarheid tussen scholen te bereiken zijn vragen opgenomen die niet voor elke s(b)o-school van toepassing zullen zijn. In dat geval beperkt het antwoord zich tot *n.v.t. gezien de doelgroep*

- *leerstijlen*

- ☐ weinig
- ☐ matig
- ☒ sterk

Toelichting

Binnen de school zijn er veel mogelijkheden voor individuele aanpassingen. Zo is er een ontspanningsruimte (snoezelruimte) en kan er in hoeken worden gewerkt. Per leerling wordt bekeken wat de meest effectieve wijze voor een aanbod is. Dat kan zijn visueel, auditief, met gebruik van het gebarenalfabet, picto's, gebarenondersteunde communicatie, enzovoort. Met name in de EMB-stroom zijn de leerstijlen zeer gevarieerd. In de D-stroom is de lesmethode meer leidend met daarbinnen veel aanpassingen. Hierdoor differentieert de school op de verschillende leerstijlen van de leerlingen, hetgeen is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

- ☐ weinig (minder dan 20 %)
- ☐ een matig aantal (20 tot 40 %)
- ☒ veel (meer dan 40%)

toelichting

Leerlingen hebben behoeften aan extra instructie en specifieke aanpassingen. De leerlingen zullen namelijk bij een klassikale aanpak zonder aanpassingen, niet komen tot het verwerven en verwerken van het aanbod. De LG-populatie die dat wel kon, is inmiddels geplaatst in het regulier onderwijs met AB en/of verpleging.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

- ☐ weinig (minder dan 20 %)
- ☐ een matig aantal (20 tot 40 %)
- ☒ veel (meer dan 40 %)

toelichting

Co-morbiditeit vraagt extra aandacht van het schoolteam. In toenemende mate zijn er leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften rond gedrag. Dit kan gerelateerd zijn aan de fysieke handicap, maar ook bijkomende psychische stoornissen worden regelmatig gesignaleerd. Het gaat hierbij om grote aantallen leerlingen, waarbij de leerlingen met extreme problemen voor het schoolteam moeilijk hanteerbaar zijn. Bij aanmelding komen leerlingen vaak tot rust en veranderen snel in hun voordeel. Ze worden tegelijkertijd ook uitgedaagd om zaken zelf te doen, omdat op de vorige school veel voor ze is gedaan.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Welke methodes worden binnen deze school gebruikt?

Per stroom verschilt het sterk met welke methoden of materialen wordt gewerkt.

Wordt er gewerkt met leerlijnen (bv. CED-leerlijnen)? Hoe is de verbinding met methodes?

Mytyschool Tilburg heeft het onderwijsaanbod vormgegeven op basis van ontwikkelingsperspectieven en uitstroomprofielen. Voor elke leerstroom zijn de daarbij behorende leerlijnen uitgewerkt. Hiermee is de onderwijsorganisatie, de onderwijsinhoud, de leerlingenorganisatie en de leerlinginhoud beschreven in onder meer groepsplannen, werkwijzen, doelen, materialen, systematiek, toetsen en dergelijke. Het 'wat' in termen van doelen en aanbod staat gedigitaliseerd op Intranet. Dit is eerder richtinggevend dan een norm. De groepsleerkracht bepaalt samen met de intern begeleider het 'hoe'. Hier wordt dan ook de differentiatie per leerling bepaald. Op sociaal-emotioneel gebied is dit nog niet op deze wijze beschreven, omdat daarvoor nog geen valide toetsen beschikbaar zijn.

Zijn de eindtermen voor alle leerlingen van toepassing? In welke mate wordt afgeweken?

De EMB stroom gebruikt de Plancius leerlijnen en de Vijfwijzer. Bij de B-C-stroom is het zoeken wat werkt. De D-stroom gebruikt de reguliere kerndoelen. Tussen de vier stromen zijn er veel mogelijkheden voor op- of afstroom.

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies. Dit verschilt per stroom sterk, waardoor regelmatig een onderscheid wordt gemaakt tussen de stromen A, B, C en D.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

Onderwijsconcept	1	2	3	4	
Overdragen van kennis	☐	☐	☒	☐	Zelf ontdekken
Kennis verwerven	☐	☐	☒	☐	Werken met kennis
Klassikaal leren	☐	☒ C-D	☒ B	☒ A	Individueel en groepsleren
Sturing van het leren door de lkr.	☒	☒	☐	☐	Kinderen sturen eigen leren
Alle leerlingen op bepaald basisniveau brengen	☐	☐	☐	☒	Maximale uit elke leerling halen
Leerstof bepaalt de leerweg	☐	☐	☒	☐	Beginsituatie van de leerling bepaalt de leerweg
Nadruk op gestructureerde opdrachten	☒	☐	☐	☐	Nadruk op vrije opdrachten
Beoordeling van prestaties o.b.v. gelijke normering	☐	☒ C-D	☒ B	☒ A	Beoordeling van leervorderingen o.b.v. beginsituatie van leerlingen
Beoordeling door leerkrachten	☐	☒	☐	☐	Zelfbeoordeling door leerlingen
Evaluatie onderwijs door leerkrachten	☒	☐	☐	☐	Evaluatie onderwijs samen met leerlingen

Toelichting

Het zelf ontdekken wordt vaak aangeboden en gefaciliteerd. Daar is een bepaalde sturing/aanbod voor nodig. In de C-D-stromen doet men een beroep op zelfstandig werken, waarbij er wordt gedifferentieerd in de verwerking en instructie (door herhaalde en verlengde instructie). Dit verschilt overigens per leerkracht, i.c. aangepast aan de mogelijkheden van de leerlingen. In de A-B stromen is er meer sprake van zelf ontdekken, maar dit is wel geleid door de leerkracht. Men sluit aan bij wat werkt. In alle stromen leert men de leerlingen hoe en waar de benodigde kennis te zoeken, gericht op het aanreiken van handvatten voor wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. De nadruk ligt op de

toepassing in de praktijk. De mogelijkheden daarvoor verschilt per leerling. In de C-D-stromen ligt de nadruk meer op klassikaal leren met individuele aanpassingen, waarbij er incidenteel wordt gewerkt met coöperatieve werkvormen. In de A-B stromen is er sprake van individueel leren en het werken in groepjes. Men zet daarbij in op vergroting van de autonomie van de leerling en aansluiting bij de interesses van de leerling. In de C-D stromen stuurt de leerkracht op didactisch niveau vanuit organisatorisch perspectief en vanuit de lesmethode. De intentie daarbij is het maximale uit elke leerling te halen, maar de praktijk is dat de lesmethode leidend is. De leerlijn en het ontwikkelingsperspectief bepaalt de leerweg, aansluitend bij de beginsituatie van de leerling. De leerkrachten gebruiken vooral gestructureerde opdrachten in verband met de onderwijsbehoeften van de leerlingen rond structuur, voorspelbaarheid en leren in kleine stapjes en geleid spel. De beoordeling van de leerprestaties geschiedt op basis van de beginsituatie van de leerlingen (het OPP), met gebruik van referentieleeftijden middels Cito-toetsen. Trendanalyses worden op individueel niveau gemaakt. In de A-stroom is er geen sprake van beoordeling. Zelfcorrectie en zelfbeoordeling door de leerlingen is moeilijk in verband met de intellectuele mogelijkheden en de mate van autonomie van de leerlingen, hetgeen overigens per leerling verschilt. Wel is er veel samenspraak. Voor leerlingen in de D-stroom zijn de eindtermen niveau groep 8 van toepassing, omdat deze leerlingen doorstromen naar het regulier voortgezet onderwijs. De leerkrachten evalueren het onderwijs en de leerlingen spelen daarin nagenoeg geen rol. Dit is meer relevant op het VSO. De vragenlijst in het kader van het pestprotocol is voorgelegd aan de leerlingen.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Door de mix van onderwijs en therapie is er een risico op verlies van effectieve leertijd. Dit wordt opgevangen door gebruik te maken van bloktijd: elke lesdag wordt een bepaalde hoeveelheid tijd gereserveerd voor therapie. Dit verschilt sterk per leerling. In de onderbouw hebben leerlingen doorgaans meer therapie dan in de bovenbouw. De overige bloktijd wordt gebruikt voor onderwijs, bijv. herhaling, pre teaching, individuele ondersteuning en overige vakgebieden zoals crea, verkeer, Leefstijl, enz. Tijdens alle leervakken worden er geen leerlingen uit de klas gehaald voor therapie, behalve met expliciete toestemming van de ouders. Vanwege het gegeven dat gedurende de schoolloopbaan geen 7520, maar 8000 lesuren worden gemaakt, wordt de effectieve leertijd die verloren gaat aan de therapie gecompenseerd. Als een leerling door medische problemen niet de volledige onderwijstijd kan volmaken, dan bestaat er de mogelijkheid dat de CvB ontheffing van onderwijstijd kan aanvragen bij de Inspectie van het Onderwijs. Er zijn meerdere mogelijkheden om de therapie vorm te geven, van bijvoorbeeld individueel in het revalidatiecentrum, tot individueel of groepsgewijs in de klas op basis van een vraag vanuit school. Over het algemeen poogt men de therapieën zoveel mogelijk af te stemmen op het schoolritme.

Er zijn verschillen in de vormgeving van het klassenmanagement, variërend van gestructureerd tot meer impliciet. In alle klassen was een dagschema visueel gemaakt met picto's. In de C- en D-groepen staat de lesstof op een planbord. In alle geobserveerde lessen was er sprake van differentiatie bij de verwerking van de opdracht. In de groepen is er veel gelegenheid voor afleiding van de concentratie, hetgeen de werkhouding negatief kan beïnvloeden. Regelmatig komt een leerling en/of medewerker binnen of vertrekt en zijn er storingen door de aangepaste hulpmiddelen voor de leerlingen. Op de gangen staan materialen, zoals looprekken, rolstoelen, statafels en dergelijke.

De EMB groepen werken intensief samen met de KDC's en inzet van PGB en WLZ. De school streeft ernaar dat de leerlingen met zo weinig mogelijk verschillende gezichten worden geconfronteerd. Men werkt met de Vijfwijzer. Hiermee wordt een persoonsbeeld opgebouwd met kindkenmerken met medewerking van ouders, leerkrachten, therapeuten en revalidatie via observatielijsten. Dit leidt tot een ontwikkelingsperspectief en een ondersteuningsplan per domein met aanpakplannen. Alle begeleiders moeten deze aanpakplannen min of meer paraat hebben. Het geheel wordt cyclisch besproken.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☒ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☐ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Toelichting

Binnen de school zijn er veel mogelijkheden voor individuele aanpassingen. Zo is er een ontspanningsruimte (snoezelruimte) en kan er in hoeken worden gewerkt. Per leerling wordt bekeken wat de meest effectieve wijze voor een aanbod is, met betrokkenheid van de ouders. Dat kan zijn visueel, auditief, met gebruik van het gebarenalfabet, picto's, gebarenondersteunde communicatie, enzovoort. Hierdoor differentieert de school op de verschillende leerstijlen van de leerlingen, hetgeen is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school. Tijdens de lesobservaties viel op dat er verschillen zijn in de lesstijl van de groepsleerkrachten. Hun stijl en woordgebruik stemmen ze af op het aanspreekniveau van de leerling.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

Door de groei van de EMB-populatie is er veel onderwijsassistentie nodig. Hierdoor zijn er minder handen in de klas in de C-D stromen. Een mogelijke oplossing is om vanuit de WLZ-formatie te genereren. In sommige klassen zijn er dus meerdere 'handen' beschikbaar door onderwijsassistenten. De school heeft ervoor gekozen om op flexibele wijze de extra hulp daar te organiseren waar het op een bepaald moment het meest nodig is. Dit kan in de praktijk betekenen dat een leerkracht alleen is met 14 leerlingen en een andere leerkracht twee assistenten krijgt bij 8 leerlingen. Per jaar wordt opnieuw bepaald hoe en waar de extra ondersteuning van professionals (zoals verpleegkundige hulp, PGB-zorgassistenten en activiteitenbegeleiders) wordt gerealiseerd.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis):

90% van de leerkracht heeft inzicht in deze leerlijnen, maar heeft ze niet paraat. Deze zijn uitgeschreven en komen terug in de groepsplannen. De leerkrachten zoeken naar de noodzakelijke stappen die daar tussen liggen. Voor jonge leerkrachten en leerkrachten die overstappen naar een andere stroom is dit aanvankelijk nog lastig.

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen:

90% van de leerkrachten kan binnen de stromen didactisch maatwerk leveren. Soms is een afstroom naar een andere stroom onvermijdelijk.

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen:

90% van de leerkrachten biedt pedagogisch maatwerk. Alle leerkrachten geven de leerlingen veel aandacht en spelen in op gedrag. Men is over het algemeen beter in staat om te gaan met internaliserende gedragsproblemen, dan externaliserende gedragsproblemen.

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling:

10% van de leerkrachten voert een werkelijke dialoog met de leerling om het aanbod af te stemmen. De dialoog is op het SO minder van toepassing, gezien de vaak kwetsbare leerlingen. Veel gaat in overleg met de ouders. De leerkrachten voeren veel kindgesprekken die kunnen leiden tot aanpassingen in het aanbod.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☐ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☒ teamaanpak

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☐ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☒ vaak

Toelichting

De samenwerking met de ouders wordt als zeer belangrijk gezien, omdat zij deskundig zijn over hun eigen kind. Hoe lager het ontwikkelingsniveau van de leerling is, hoe belangrijker de samenwerking tussen alle disciplines is. In de A-B stromen vervullen de ouders een grote rol bij het mede bepalen van het aanbod, omdat er keuzen liggen rond het versterken van de sterke punten van de leerling of juist het aanpakken van de zwakkere kanten. Ouders en de BSO leveren vaak ook hun aandeel in het gebruiken van het afgesproken aanbod. In de C-D stromen vervullen ouders een minder grote rol voor wat betreft het leerstofaanbod, omdat het uitstroomprofiel meer is gebaseerd op een reguliere setting. Dat neemt niet weg dat er veel contact is met de ouders, mede in verband met de therapiebehoeften van de leerlingen.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

Het team is sterk om individuele aanpassingen per leerling te maken. De leerlingen worden niet 'gepamperd', maar worden uitgedaagd, uitgenodigd en gestimuleerd. Er is sprake van veel structurering. Opvallend is de gebarenondersteunde communicatie en de visueel/auditive instructie. Kennis, ervaring en vaardigheid in het omgaan met leerlingen en hun problematieken is op alle bovengenoemde velden binnen school beschikbaar. Alle groepsleerkrachten hebben de akte SO, veel collega's hebben hun Master SEN behaald. De assistenten zijn dubbel bevoegd: klassenassistent en onderwijsassistent. Er is sprake van veel expertise uitwisseling, ook met het revalidatiecentrum en het Elisabeth Ziekenhuis. De medewerkers weten goed invulling te geven aan de speciale ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. De structuur daarvoor is goed doorgevoerd.

De school vindt dat de deskundigheid van de leerkrachten verhoogd kan worden als het gaat om het voorkomen van gedragsproblemen, dan wel het omgaan met leerlingen met gedragsproblemen. Er is wel een bereidheid om met deze leerlingen te werken. Vaak betreft het leerlingen waarvan de somatische, motorische beperking groter lijkt dan het gedragsprobleem, maar waarbij de laatste zeker aanwezig is.

Biedt de school onderwijsarrangementen binnen het regulier onderwijs aan?

De school biedt geen externe arrangementen aan in het regulier onderwijs. De consultants dragen de expertise over. Soms worden ze ingezet op de begeleiding/ondersteuning van de leerling. Het is voor de school de vraag in hoeverre het bieden van externe arrangementen in de toekomst nog relevant is, gezien de afname van het aantal leerlingen in de D-stroom en een toename van leerlingen in de EMB-stroom.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - in de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

Functionaris	Betrokken bij leerlingen	FTE (bij benadering)	Uren SO
Groepsleerkracht	<i>Allen (of alle leerlingen/afdelingen)</i>	16,7899	672
Klassenassistent	<i>Alle</i>	13,7976	551
Groepsleidster	<i>EMB en TD</i>	2,215	88
Zorgassistent	<i>Alle</i>	2,6479	106
Vakleerkracht bewegingsonderwijs en zwemmen	<i>Alle</i>	1,3	52
Vakleerkracht techniek	<i>TD, TA, VMBO</i>	XX	
Vakleerkracht techniek	<i>TD, TA, VMBO</i>	XX	
Activiteitenbegeleider	<i>EMB en TD</i>	XX	

- **buiten** de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

Functionaris	Betrokken bij leerlingen	FTE (bij benadering)	Uren SO
Intern begeleider	<i>alle</i>	1,8172	73
Orthopedagoog/psycholoog	<i>alle</i>	0,7250	29
Speltherapeut	<i>Op indicatie</i>	XX	
Maatschappelijk werkende	<i>alle</i>	0,25	10
Arbeidstoeleider	<i>TD, TA VMBO</i>	XX	
Stagebegeleider / Job coach	<i>TD, TA VMBO</i>	XX	
Kinderrevalidatie arts	<i>alle</i>		
Nurse practitioner	<i>Op indicatie</i>		
GGD-arts	<i>alle</i>		
Verpleegkundige	<i>alle</i>		

- aanbod aan revalidatie en therapie tijdens schooltijd

Functionaris	Betrokken bij leerlingen	FTE (bij benadering)	Uren SO
Ergotherapeut	<i>Op indicatie of OOA</i>		
Fysiotherapeut	<i>Op indicatie of OOA</i>		
Logopedist	<i>Op indicatie of OOA</i>	0,25	10
Hydrotherapeut	<i>Op indicatie of OOA</i>		
Externe Dienstverlener Mytyschool	<i>Op indicatie of OOA</i>		
Externe Dienstverlener Epilepsie	<i>Op indicatie of OOA</i>		
Externe Dienstverlener Visio - Bartimeus	<i>Op indicatie of OOA</i>		

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

- ☒ alternatieve methodes
- ☒ gericht op zelfredzaamheid
- ☒ met een lager tempo, veel herhalen
- ☒ die (veel/snel) lezen vermijden
- ☒ gericht op auditieve informatieverwerking
- ☒ gericht op visuele informatieverwerking
- ☒ gericht op sensomotorische informatieverwerking
- ☒ uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- ☒ methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling
- ☒ begrenzing van het gedrag
- ☒ uitdaging tot alertheid en activiteit
- ☒ het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen
- ☒ begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl.

Aanpassingsvermogen aan kindspecifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

Aanwezige materialen (zoals zitballen, 'sissel'-kussens voor hyperactieve kinderen, fysiotherapeutische materialen voor revaliderende kinderen, basis verpleegmaterialen voor langdurig zieke kinderen, MRT-materialen⁶ aangepast schrijfmateriaal, aangepast meubilair).

Mytyschool Tilburg beschikt over een veelheid van in de handel zijnde materialen en hulpmiddelen. Indien er voor een leerling een speciaal hulpmiddel nodig is dan wordt dit in principe aangeschaft.

- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

⁶ MRT=motorische remedial teaching

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

- ☒ time-out ruimte⁷
- ☒ extra grootte van de lokalen, gangen en speel/gymruimten
- ☒ handenarbeidlokaal/atelier/technieklokaal
- ☒ keuken (voor leerlingen)

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

- ☒ rolstoeltoegankelijkheid
- ☒ omgeving gericht op sensorische beleving (snoezelmuur e.d.)
- ☒ speel-/gymlokaal
- ☒ zwembad

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

- ☒ verzorgingsruimte⁸
- ☒ revalidatie- en therapieruimte (bv. voor fysiotherapie)⁹
- ☒ rustruimte¹⁰

buitenruimten

- ☒ een speelplein met extra kwaliteit
- ☒ schooltuin

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

Geïntegreerd in de teamaanpak en geïnternaliseerd in het handelen van *alle* medewerkers is aanwezig:

- ☒ Kennis over opvattingen en aanpakken in de onderwijszorg (handelingsgericht werken, werken met leerlijnen, onderwijsconcepten gebaseerd op onderwijsbehoeften van leerlingen zoals coöperatief leren)
- ☒ Kennis over onderwijszorgvoorzieningen rond de school en in de regio
- ☒ Competenties om ouders als partner te betrekken bij de onderwijszorg voor hun kind

⁷ Het kan zijn dat de ruimte nog niet als zodanig is ingericht, maar wel eenvoudig om te vormen.

⁸ Idem

⁹ Idem

¹⁰ Idem

Nog niet in de volle breedte aanwezig is:

☒ Een teamaanpak op gedrag (afspraken op papier en werkend in de praktijk)

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
Ja	Ja	visuele beperkingen
Ja	Ja	auditieve beperkingen
Ja	Ja	spraak/taal belemmeringen
Ja	Ja	cognitieve beperkingen
Ja	Ja	motorische beperkingen
Ja	Ja	beperkingen door langdurige ziekte
Ja	Ja	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
Ja	Ja	ADHD
Ja	Ja	dyslexie
Ja	Ja	overige psychiatrische aandoeningen
Ja	Ja	gedragsproblemen
Ja	Ja	onderwijsachterstanden andere culturen

Toelichting

Mytyschool Tilburg richt zich specifiek op leerlingen met motorische problemen, leerlingen met een lichamelijke handicap/ beperking, leerlingen met een verstandelijke beperking, leerlingen die ernstig meervoudig beperkt zijn en langdurig zieke leerlingen. Een schoolverpleegkundige is aanwezig en verantwoordelijk voor het noodprotocol.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				x
Bureau Jeugdzorg			x	
GGD				x
GGZ			x	
MEE				x
(Kinder)ziekenhuis				x
Revalidatiekliniek				x
MKD				x
KDC				x
Justitiële inrichting		x		
Gemeente brede school		x		
Gemeente schakelklassen		x		
Gemeente ketenzorg			x	
Gemeente VVE		x		

Toelichting

Mytyschool Tilburg is de enige school binnen het samenwerkingsverband met de voorzieningen en de expertise voor een passend aanbod voor LG, MG en LZK. De school functioneert in een uitgebreid netwerk van externe partners, zoals Jeugdhulpverlening, MEE, Kinderpsychiatrie, Revalidatie en ziekenhuizen, Sensis, partners in de werkgebieden wonen en werken, enzovoort. Door intensief contact zijn de lijnen kort en kan er snel actie worden ondernomen.

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*
Bij aanmelding van een leerling treedt een vast stroomschema in werking. Gegevens worden verzameld, een dossier wordt aangemaakt, op basis van onderzoeksgegevens wordt het leerniveau bepaald en wordt besloten welke CvB (commissie van begeleiding) de aanmelding gaat behandelen. Voor elke leerstroom is er namelijk een CvB en een intern begeleider. Een CvB bestaat uit een orthopedagoog, maatschappelijk werkende, revalidatiearts, leerkracht, IB-er, teamleider en eventueel de klassenassistent. De leerlingen worden in eerste instantie geplaatst op het uitstroomperspectief, waarbij andere criteria ook meewegen, zoals het didactische leerniveau, de zorgzwaarte van de klas, de mix van lopers en rolstoelers en de sociaal-emotionele behoeften van een leerling. De opties zijn volgens de school wel beperkt in verband met het beperkte aantal groepen.
 - *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*
Twee maal per jaar wordt er getoetst met de CITO tussentoetsen en eindtoets. Voor de B-stroom wordt hiervoor gebruik gemaakt van de Cito ZML. Daarnaast worden methodegebonden toetsen gebruikt en wordt er gebruik gemaakt van de CED-leerlijnen en de Plancius leerlijnen voor de EMB doelgroep.
 - *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*
Alle leerlingen hebben een OPP met IVO-velden. De EMB-stroom gebruikt de Vijfwijzer. Twee maal per jaar zijn er CvB-besprekingen met de groepsleerkracht, de intern begeleider, revalidatiearts en de psycholoog. Hier wordt bekeken hoe de leerling zich ontwikkelt gezien het ontwikkelingsperspectief en of de leerstroom en het uitstroomperspectief nog passend zijn. Dit kan betekenen dat een leerling naar een andere stroom gaat, of dat de leerling delen van het programma in een andere stroom gaat volgen. Ook binnen de stromen zijn veel mogelijkheden voor wisseling, omdat binnen de groepen en de stromen wordt gewerkt met niveaugroepen. Naast de groepsbesprekingen zijn er leerlingenbesprekingen met alle betrokken onderwijsprofessionals en therapie-professionals. Naast de groepsbesprekingen zijn er kindrapportages (K-rap) voor revalidatiekinderen.
De school kent twee kruismomenten: aan het eind van de kleuterperiode en aan het eind van de Basisperiode. Dit is een officieel moment voor bepaling of de leerling nog in de juiste leerstroom zit.
 - *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*
In de school zijn schoolverpleegkundigen aanwezig die verantwoordelijk zijn voor medische noodprotocollen. Tevens worden onder hun verantwoordelijkheid medische handelingen uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld sondevoeding.
 - *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling
 - het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling
 - het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling
 - het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling
- In de EMB stroom vervullen de ouders een grote rol bij het mede bepalen van het aanbod, omdat er keuzen liggen rond het versterken van de sterke punten van de leerling of juist het aanpakken van de zwakkere kanten. Ouders leveren vaak ook hun aandeel in het gebruiken van het afgesproken aanbod. In de C-D stromen vervullen ouders een minder grote rol voor wat betreft het leerstofaanbod, omdat het uitstroomprofiel meer is gebaseerd op een reguliere setting. Dat neemt

niet weg dat er veel contact is met de ouders, mede in verband met de therapiebehoeften van de leerlingen en de pedagogische aanpak. Voor de afstemming van het onderwijs op de revalidatie wordt een onderwijs ontwikkelplan opgesteld. Tweemaal per jaar is daarover een rapportagebespreking met de ouders. De ouders ondertekenen elk jaar dit OOP. De aanwezige ouder tijdens het interview gaf aan dat de leerkrachten open staan voor inbreng en suggesties vanuit de ouders. Het overleg verloopt in een goede harmonie.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de reguliere basisscholen binnen Plein013?*
De samenwerking is gericht op de leerling informatieoverdracht via de IB-ers. De vroegere AB-ers zijn nu deels consultants. Er is weinig contact tussen deze consultants en de Mytyschool. Soms is er overleg of zijn er vragen omtrent informatie.
- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*
De school is een '1-pitter'. Er wordt gewerkt met een directeur-bestuurder en vier teamleiders. Het toezicht ligt bij de Raad van Toezicht.
- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*
De IB-ers nemen deel aan het IB-netwerk van Plein013. Er is veel contact met het loket in verband met de TLV's, onder meer door de inzet van een consultant vanuit Plein013 die inhoudelijk en administratief ondersteunt bij de TLV-aanvragen. Incidenteel is er contact met de andere diensten, zoals de NT2.
- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*
De meeste leerlingen worden aangemeld vanuit een MKD, KDC met een therapeutische kindergroep en dergelijke. De IB-er van de school heeft veel contact met deze voorzieningen.
- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen voor sbo en so binnen Plein013?*
Er is veel contact met SO De Keyzer en de SBO's over de plaatsing van leerlingen in het kader van voorwerk voor de TLV en loket. Soms is dit op initiatief van Plein013. Deze organiseert dan een afstemmingsoverleg tussen SO en SBO. Dit gebeurt ongeveer 2 à 3 keer per jaar.
- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen voor sbo en so buiten Plein013?*
De afdeling EMB wil meer samenwerking met Amarant in verband met de dagbesteding. De school onderzoekt of vormen van symbiose onderwijs een meerwaarde kunnen hebben. Men heeft geen ambitie voor 'satellietklasjes', omdat men eerder gelooft in een sterk toegerust centrum met veel voorzieningen.

Afsluitende opmerkingen:

De AB-ers zijn gedetacheerd naar Plein013 en worden nu ingezet als consultants. De Mytyschool is nog steeds de werkgever. Dit model moet nog verder worden uitgewerkt ten aanzien van lijnverantwoordelijkheid en ontwikkeling van deskundigheid. De andere AB-ers die niet zijn gedetacheerd worden ingezet voor de andere samenwerkingsverbanden. Het gaat totaal om 10 samenwerkingsverbanden (PO en VO). Omdat er tussen deze samenwerkingsverbanden geen afstemming is op het gebied van werkwijzen/termijnen/eisen, dreigt de Mytyschool ten onder te gaan in de bureaucratie die dat oplevert. Vooral de IB-ers komen in de knel om hun interne begeleidingstaken uit te kunnen voeren.